ECLI:LV:AT:2018:0905.C30735712.1.S

Lieta Nr. C30735712
SKC-288/2018
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
S P R I E D U M S
Rīgā 2018.gada 5.septembrī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnese-referente Anda Vītola,
tiesnesis Valerijs Maksimovs,
tiesnesis Aigars Strupišs

izskatīja rakstveida procesā civillietu sakarā ar akciju sabiedrības „Luminor Bank" kasācijas sūdzību par Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 22.decembra spriedumu akciju sabiedrības „Luminor Bank" prasībā pret /pers. C/ un /pers. D/ par parāda piedziņu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] Akciju sabiedrība (turpmāk tekstā – AS) „Luminor Bank" 2012.gada 17.septembrī cēlusi tiesā prasību pret /pers. C/ un /pers. E/ par parāda piedziņu. Prasība vairākkārt grozīta, gala redakcijā lūdzot: 1) piedzīt no /pers. E/ tiesību un saistību pārņēmējas /pers. D/ par labu AS „Luminor Bank" parādu 89 365, 98 EUR, ko veido neatmaksātā aizdevuma summa 76 572, 85 EUR un nesamaksātie likumiskie procenti par aizdevuma izmantošanu 12 793, 13 EUR par laiku no 2009.gada 3.jūlija līdz 2012.gada 22.maijam; 2) atzīt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no neatmaksātās pamatparāda summas; 3) prasības daļā pret atbildētāju /pers. C/ tiesvedību civillietā izbeigt, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 9.punktu.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi.

[1.1] Saskaņā ar /datums/kredīta līgumu Nr. /numurs A/ AS „Luminor Bank" (iepriekšējie nosaukumi - AS „DnB NORD Banka"; AS „DNB banka") izsniedza /pers. C/ aizdevumu 100 810 EUR.

[1.2] /pers. E/ galvojuma līgumā Nr. /numurs B/ uzņēmās pienākumu atbildēt par /pers. C/ kredīta līguma saistību izpildi kā pats parādnieks.

[1.3] /pers. C/ savas kredīta līgumā uzņemtās saistības pienācīgi nepildīja, kavēja maksājumus vairāk kā 60 (sešdesmit) dienas, tāpēc kredītiestāde, pamatojoties uz kredīta līguma II daļas 10.5.punktu, nosūtīja parādniekam brīdinājumu ar pieprasījumu veikt pirmstermiņa kredīta līguma saistību izpildi. Taču saistības netika izpildītas, tāpēc celta prasība tiesā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1692., 1698., 1702.,1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1756., 1759.panta 1.punktu, 1765., 1934., 1943. un 1945.pantu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2012.gada 22.maija spriedumu pasludināts galvenā parādnieka /pers. C/ maksātnespējas process, bet ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 2.septembra lēmumu apstiprināta /pers. C/ saistību dzēšanas procedūras izbeigšana, /pers. C/ atbrīvots no atlikušajām saistību dzēšanas plānā norādītajām saistībām, kas nav izpildītas saistību dzēšanas procedūras laikā, tostarp pret AS„Luminor", izbeigts /pers. C/ fiziskās personas maksātnespējas process.

[3] Atbildētājs galvinieks /pers. E/ miris /miršanas datums/.

2014.gada 13.janvārī izsniegta mantojuma apliecība (par tiesībām uz mantojumu pēc likuma), atbilstoši kurai mantojuma tiesībās uz visu /pers. E/ atstāto mantojumu apstiprināta mantojuma atstājēja māsa /pers. D/.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014.gada 11.jūnija lēmumu atbildētājs /pers. E/ aizstāts ar viņa tiesību un saistību pārņēmēju /pers. D/.

[4] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 4.aprīļa spriedumu AS „Luminor Bank" prasība par parāda piedziņu daļā pret /pers. D/ noraidīta.

Izbeigta tiesvedība civillietā prasības daļā pret atbildētāju /pers. C/, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 9.punktu (*tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja izbeigts fiziskās personas maksātnespējas process un saskaņā ar Maksātnespējas likuma 164.pantu fiziskā persona ir atbrīvota no attiecīgajām saistībām*).

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[4.1] Ievērojot, ka ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 2.septembra lēmumu izbeigts /pers. C/ fiziskās personas maksātnespējas process un /pers. C/ saskaņā ar Maksātnespējas likuma 164.pantu atbrīvots no saistībām pret prasītāju, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 9.punktu, tiesvedība lietā AS „Luminor Bank" prasības daļā pret /pers. C/ par parāda piedziņu izbeidzama.

[4.2] Notariāta likuma 297.pants paredz, ka sludinājumā zvērināts notārs uzaicina pieteikties visus tos, kuriem kā mantiniekiem, kreditoriem vai kā citādi ir kādas tiesības uz mantojumu. Atbilstoši Notariāta likuma 300.pantam sludinājums par mantojuma atklāšanos publicējams laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" [..].

Ar mantojuma pieņemšanu un iegūšanu visas mantojuma atstājēja tiesības un saistības, ciktāl tās neizbeidzas ar viņa personu, pāriet uz mantinieku,

mantot aicinātam pirms mantojuma pieņemšanas ir tiesības zināt par iespējamiem kreditoru prasījumiem. Mantot aicinātam ir tiesība, iekams viņš izteic savu gribu par mantojuma pieņemšanu, pārliecināties par tā sastāvu (Civillikuma 696.pants).

Atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 4.augusta noteikumiem Nr. 618 „Noteikumi par mantojuma reģistra un mantojuma lietu vešanu" 79.punktam kreditori, kas vēlas pieteikt savas pretenzijas uz mantojumu, iesniedz zvērinātam notāram attiecīgu rakstisku iesniegumu.

Apstāklis, ka Civillikuma 705.pants tikai 2013.gada 17.janvārī papildināts ar otro daļu, kas stājās spēkā 2013.gada 1.jūlijā, un noteica, ka uzaicinājumā norādītajā termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas dzēš, izdodot mantojuma apliecību vai taisot aktu par mantojuma lietas izbeigšanu, nedod pamatu secināt, ka pirms tam uzaicinājuma termiņš nebija saistošs kreditoriem un termiņa nokavējums neietekmēja kreditoru prasījuma tiesības. Šāds prasītājas viedoklis ir pretrunā gan minētajām tiesību normām, gan judikatūrai (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 9.marta spriedumu lietā Nr. SKC-102/2011*).

Zvērināts notārs izsludinājis mirušā /pers. E/ mantojuma atklāšanos Notariāta likumā noteiktajā kārtībā, publicējot /datums/sludinājumu oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" un nosakot 7 (septiņu) mēnešu pieteikšanās termiņu. Tātad mantinieku un kreditoru pieteikšanās termiņš bija - /datums/.

Prasītāja kreditora pretenziju sludinājumā noteiktajā termiņā nepieteica, līdz ar to tā savas prasījuma tiesības ir zaudējusi.

[5] Par šo spriedumu prasītāja AS „Luminor Bank" iesniegusi apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu daļā, ar kuru noraidīta prasība pret /pers. D/.

Pirmās instances tiesas spriedums daļā, ar kuru izbeigta tiesvedība prasībā pret /pers. C/, nav pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā.

[6] Izskatījusi lietu sakarā ar prasītājas apelācijas sūdzību, Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2016.gada 22.decembra spriedumu AS „Luminor Bank" prasību pret /pers. D/ par parāda piedziņu noraidījusi.

Spriedumā norādīti tālāk minētie motīvi.

[6.1] Pirmās instances tiesas sprieduma pamatojums ir pareizs, tāpēc apelācijas instances tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu tam pievienojas un neatkārto spriedumā ietvertos argumentus.

[6.2] Atbildētājs/pers. E/ miris /miršanas datums/.

/pers. D/ 2013.gada 7.maijā lūgusi zvērinātu notāru sastādīt mantošanas iesniegumu, kurā norādīts, ka /pers. D/ pieņem sava mirušā brāļa atstāto mantojumu un lūgusi zvērinātu notāru ar publikāciju oficiālajā laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" aicināt visas personas, kurām būtu uz atstāto mantojumu kādas tiesības, pieteikt savas pretenzijas 7 (septiņu) mēnešu laikā no publikācijas brīža. Norādītais sludinājums publicēts laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" /datums/. AS „Luminor" savas tiesības nav pieteikusi. Zvērināts notārs 2014.gada 13.janvārī izsniedzis mantojuma apliecību (par tiesībām uz mantojumu pēc likuma), saskaņā ar kuru mantojuma tiesības uz visu /pers. E/ atstāto mantojumu apstiprināta /pers. D/.

[6.3] Strīds lietā pastāv par to, vai mantiniecei ir pienākums atbildēt par mantojuma atstājēja parādiem, pie apstākļiem, kad prasītāja sludinājumā norādītajā termiņā pie zvērināta notāra savu kreditora pretenziju nav pieteikusi un mantojuma apliecībā nav tieši norādīts, ka tiek dzēstas nepieteiktās kreditoru pretenzijas.

[6.4] Lietā konstatēts, ka /pers. D/ uz mantojumu gulošos parādus nav zinājusi.

[6.5] Grozījumi Civillikuma 705.pantā un Notariāta likuma 297., 318.pantā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.jūlijā, paredzēja, ka uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas dzēš, izdodot mantojuma apliecību (Civillikuma 705.panta otrā daļa, Notariāta likuma 297.pants). Mantojuma apliecībā norādāma piezīme, ka termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas dzēstas (Civillikuma 705.pants, Notariāta likuma 318.pants).

AS „Luminor Bank" ir zaudējusi savas tiesības prasīt /pers. E/ parāda samaksu no /pers. D/, jo AS „Luminor Bank" nav sludinājumā noteiktajā termiņā pieteikusi savu kreditora pretenziju, bet uzaicinājuma sekas ir preklūzija (t.i., personas, kurām tiesības pieder, bet kuras tās nav pieteikušas uzaicinājumā nosacītā termiņā, tās zaudē).

Minēto secinājumu negroza prasītājas arguments, ka mantojuma apliecībā nebija tieši norādīts, ka termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas tiek dzēstas, lai gan tās izdošanas laikā spēkā esošais normatīvais regulējums paredzēja veikt šādu atzīmi, jo zvērināts notārs vadījies pēc publicētā sludinājuma teksta.

Prasītājai bija pietiekami ilgs laiks un iespējas pieteikt savu kreditora pretenziju zvērināta notāra publikācijā norādītajā termiņā (pat situācijā, ja prasītāja par atbildētāja nāvi uzzināja tikai 2013.gada 16.oktobra tiesas sēdē). Tā kā prasītāja šīs savas tiesības neizmantoja, tai jārēķinās ar nelabvēlīgām sekām. Fakts, ka Civillikuma 705.panta otrā daļa stājās spēkā 2013.gada 1.jūlijā, nedod pamatu secināt, ka līdz tam uzaicinājuma termiņš nebija saistošs kreditoriem un termiņa nokavējums neietekmēja kreditoru prasījuma tiesības.

[6.6] Attiecībā par prasītājas argumentu, ka /pers. D/ pieņēmusi mantojumu jau ar mantošanas iesniegumu, ar kuru uzsākta mantojuma lieta, līdz ar to viņai jāatbild par mirušā brāļa parādiem (mantiniece nav izvēlējusies pieņemt mantojumu ar inventāra tiesību), norādīts, ka lietā nepastāv strīds par to, kad un kā pieņēmusi mantojumu /pers. D/.

Turklāt AS „Luminor Bank" nav paskaidrojusi, kā lietas iznākumu ietekmētu minētais apstāklis, situācijā, kad pati AS „Luminor Bank" sludinājumā noteiktajā termiņā kreditora pretenziju nav pieteikusi, tādējādi zaudējot savas prasījuma tiesības.

[7] Par šo spriedumu kasācijas sūdzību iesniedzis AS „Luminor Bank" pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts Kārlis Vītols, lūdzot spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai tālāk norādīto apsvērumu dēļ.

[7.1] Nav piemērots Civillikuma 3.pants, nepareizi piemērots Civillikuma 705.pants, kas novedis pie kļūdaina secinājuma, ka prasītāja, nepieteikdama savu kreditora pretenziju uzaicinājuma sludinājuma noteiktajā termiņā, ir zaudējusi savas prasījuma tiesības.

Līdz 2002.gada 31.decembrim mantojuma lietu izskatīšana bija piekritīga rajona (pilsētu) tiesām un mantojuma lietu izskatīšanas procesu regulēja Civilprocesa likums. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 327.panta pirmo daļu tiesības, kas netika pieteiktas mantojuma lietā izdarīta uzaicinājuma termiņā, tika dzēstas (preklūzija). Civilprocesa likuma 327.pants zaudēja spēku ar 2012.gada 1.janvāri, bet tas nebija piemērojams jau no 2003.gada 1.janvāra tām mantojuma lietām, kuras pēc šī datuma uzsāka vest zvērināti notāri atbilstoši Notariāta likuma un Civillikuma noteikumiem. Zvērināti notāri mantojuma lietu vešanas procesā par termiņā nepieteikto tiesību un saistību dzēšanu nelēma. Tādējādi uzaicinājuma termiņš gan attiecās uz mantojuma atstājēja kreditoriem, bet par uzaicinājumā noteiktā termiņa neievērošanu nekādas sekas neiestājās (*sk. K.Zīle. Mantojuma pieņemšanas sekas. Pieejams: https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/apgads/PDF/Juristi_72_druka.pdf*). Tikai2013.gada 1.jūlijā stājās spēkā grozījumi Civillikuma 705.pantā, ietverot šajā tiesību normā preklūziju. Konkrētajā gadījumā mantojums atklājies /datums/, bet atbildētāja pie zvērināta notāra vērsusies 2013.gada 7.maijā, t.i., laikā, kad mantojuma lietām, kuras ved zvērināti notāri, likums termiņā nepieteikto kreditoru prasījumu dzēšanu vēl neparedzēja.

[7.2] Nav piemērots Civillikuma 710., 781.pants, kā arī nav ņemts vērā apstāklis, ka mantiniekam ir tiesības izvēlēties ar kāda veida mantojuma iesniegumu uzsākt mantojuma lietu (Notariāta likuma 251.pants). Atbildētāja pati izvēlējusies mantojuma lietu uzsākt ar iesniegumu par mantojuma

pieņemšanu un apstiprināšanu mantojuma tiesībās. Taču ar mantojuma pieņemšanu un iegūšanu visas mantojuma atstājēja tiesības un saistības, ciktāl tās neizbeidzas ar viņa personu, pāriet uz mantinieku (Civillikuma 701.pants). Atbilstoši Civillikuma 781.pantam, kad aicinātais mantojumu jau pieņēmis, viņš to vairs nevar atraidīt. Tādējādi, neatkarīgi no tā, vai prasītāja zvērināta notāra noteiktajā termiņā pieteica savu kreditora prasījumu, atbildētāja līdz ar mantojuma pieņemšanas brīdi vairs nebauda jebkādu likuma aizsardzību, kas izpaustos nepieteikto prasījumu dzēšanā.

[7.3] Pārkāpts Civilprocesa likuma 432.pants, jo apelācijas instances tiesa spriedumā nav izvērtējusi prasītājas apelācijas sūdzības argumentus par mantojuma pieņemšanu, uzsākot mantojuma lietu.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus un apsvērusi kasācijas sūdzībā norādītos argumentus, Augstākā tiesa atzīst, ka pārsūdzētais apelācijas instances tiesas spriedums atstājams negrozīts.

[9] Apelācijas instances tiesa nodibinājusi, un par to lietā nepastāv strīds, ka /pers. D/ uz mantojumu gulošos parādus saistībā ar mirušā brāļa kā galvinieka atbildību nav zinājusi un sludinājums par mantojuma atklāšanos publicēts laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" /datums/, aicinot visas personas, kurām uz atstāto mantojumu ir kādas tiesības, pieteikt savas pretenzijas zvērinātam notāram 7 (septiņu) mēnešu laikā no publikācijas brīža. Strīds lietā nepastāv arī par to, ka prasītāja sludinājumā norādītajā termiņā (līdz /datums/) savas tiesības nav pieteikusi, lai gan par galvinieka /pers. E/ nāvi tai bija zināms vismaz 2013.gada 16.oktobrī.

Kasācijas sūdzības iesniedzēja ieskatā, par uzaicinājumā noteiktā termiņa neievērošanu nekādas sekas neiestājas un tāpēc apelācijas instances tiesa prasību noraidījusi nepamatoti.

Civillietu departaments nevar piekrist kasācijas sūdzības iesniedzēja argumentiem tālāk norādīto apsvērumu dēļ.

[10] Uzaicinājuma sludinājums ir tiesību instruments, ar kura palīdzību noskaidro: 1) nezināmus mantiniekus; 2) zināmu mantinieku gribu pieņemt mantojumu; 3) uz mantojamo mantu gulošos parādus, ja mantiniekam tie nav zināmi. [..]. Vienlaikus tas nozīmē, ka uzaicinājuma sludinājums nav domāts tādiem gadījumiem, kad [..] mantiniekiem ir zināmi uz mantojumu gulošie parādi (*sk. sal. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 7.novembra spriedumu lietā Nr. SKC-188/2014*).

Publiska uzaicinājuma mērķis: darīt zināmas nezināmām personām piederošas tiesības. Savukārt uzaicinājuma sekas ir preklūzija (latīn. *praeclaudere*) t.i., personas, kurām tiesības pieder, bet kuras tās nav pieteikušas uzaicinājumā nosacītā termiņā, tās zaudē (*sk. sal. Dr.jur. V.Bukovskis. Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga, 1933, 713., 745.lpp.*).

„Preklūzija" nozīmē tiesības izbeigšanos jeb zudumu līdz ar noteikta termiņa notecējumu (*sk. T.Bordāns. Prekluzīvi termiņi, to izpratne un lietojums tiesu praksē. Jurista vārds. 2015.gada 12.maijs, Nr.19 (871)*).

Atbilstoši Notariāta likuma 293.pantam mantojuma atklāšanos izsludina zvērināts notārs pēc ieinteresēto personu lūguma vai pēc sava ieskata.

Saskaņā ar Civillikuma 707.pantu un Notariāta likuma 297.pantu (*redakcijā, kas bija spēkā līdz 30.06.2013.*) kreditori, kuri vēlas pieteikt savas pretenzijas mantiniekam, tās iesniedz zvērinātam notāram, kurš kārto mantojuma lietu, uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā. Uzaicinājuma termiņš, ja likumā nav noteikts citādi, nosakāms pēc zvērināta notāra ieskatiem. Tas nedrīkst būt īsāks par trim mēnešiem no uzaicinājuma publicēšanas dienas.

Gadījumā, ja mantojuma atstājējs mantojuma pieņemšanai nav noteicis zināmu termiņu, bet mantinieks ir uzaicināts, tad mantot aicinātam sava griba par mantojuma pieņemšanu jāizteic līdz uzaicinājumā noteiktam termiņam. Turklāt šo termiņu nevar atjaunot vai pagarināt. (Civillikuma 693.pants).

Minētās tiesību normas ir savstarpēji cieši saistītas un no tām nepārprotami izriet, ka kreditoram savu pretenziju pieteikšanai ir jāievēro tāds pats termiņš kā mantiniekam, mantojuma pieņemšanai (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 9.marta spriedumu lietā Nr. SKC – 102/2011*).

Tādējādi atbilstoši spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam mantojuma atklāšanās laikā kreditori nebija atbrīvoti no pienākuma pieteikt savu tiesību uzaicinājuma termiņā.

Ievērojot minēto, kā atzīst Augstākā tiesa, pareiza un pamatota ir apelācijas instances tiesas motivācija, secinot, ka kreditoram, par kura parādu mantiniekam nav zināms, rodas nelabvēlīgas tiesiskas sekas, zaudējot tiesības prasīt mantiniekam pildīt mantojuma atstājēja (galvinieka) saistības tā iemesla dēļ, ka tiesības netika pieteiktas uzaicinājuma termiņā, jo „uzaicinājuma izsludināšana ir saistīta ar preklūziju, kas ir sevišķs nosacījums, ka personas, kas uzaicinājuma termiņā (..) nebūs pieteikušas savas tiesības vai prasības uz atstāto mantojumu, vai iebildumus pret nolasīto testamentu, atzīst par tādām, kas zaudējušas šīs tiesības vai atteikušās no iebildumiem (*sk. Zigmants Gencs. Mantošana. Zinātniski praktisks komentārs. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002, 447.lpp.*). Tātad arī tiesību doktrīnā atzīts, ka uzaicinājuma izsludināšana par mantojuma atklāšanos ir saistīta ar preklūziju.

Līdz ar to nevar piekrist kasācijas sūdzībā izteiktajam viedoklim, ka uzaicinājuma (sludinājuma par mantojuma atklāšanos) termiņā nepieteikta pretenzija kreditoram nelabvēlīgas sekas nerada.

[11] Kasācijas sūdzībā norādīts uz nepamatotu Civillikuma 710., 781.panta nepiemērošanu.

Civillikuma 710.pants noteic, kamēr mantinieks sastāda inventāru, kreditori un legatāri nevar vērst pret viņu savus prasījumus, un viņu prasību noilguma tecējums pa visu uzaicinājumā noteikto termiņu apstājas.

Savukārt Civillikuma 781.pants paredz, kad aicinātais mantojumu jau pieņēmis, viņš to vairs nevar atraidīt. Kas reiz atraidījis viņam piekritušo mantojumu, tas vairs nevar to pieņemt vēlāk.

Atbildētāja/pers. D/ nav pieņēmusi mantojumu ar inventāra tiesību un nav arī mantojumu atraidījusi. To ievērojot, tiesa pamatoti minētās tiesību normas uz izskatāmās lietas apstākļiem nav attiecinājusi.

[12] Atbilstoši Civillikuma 3.pantam katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies, vai izbeigusies.

Mantojuma lieta vedama, vadoties pēc tiesību normām, kas bijušas spēkā uz mantojuma atstājēja nāves brīdi (mantojuma atklāšanās laiks), kas ir vienīgais, absolūti konkrētais, ne no viena gribas neatkarīgi iestājies notikums, kurš pārgroza sākotnējo tiesisko attiecību un /vai rada jaunu.

Konkrētajā gadījumā mantojums atklājies /datums/.

Grozījumi Civillikuma 705.pantā, papildinot to ar otro daļu šādā redakcijā: „Uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas dzēš, izdodot mantojuma apliecību vai taisot aktu par mantojuma lietas izbeigšanu" stājās spēkā 2013.gada 1.jūlijā.

Arī Notariāta likuma 297.pants tika papildināts ar teikumu, ka: „Zvērināts notārs sludinājumā norāda informāciju par to, ka termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas tiks dzēstas". Savukārt Notariāta likuma 318.pants tika papildināts ar 7.punktu: „Mantojuma apliecībā izdarāma piezīme par termiņā

nepieteikto kreditoru prasījumu dzēšanu atbilstoši Civillikuma 705.pantam" (*spēkā no 2013.gada 1.jūlija*).

Ņemot vērā šo tiesību normu spēkā esamību laikā, uz izskatāmo gadījumu (kur mantojums atklājies /datums/) tās nav attiecināmas, taču tas nav pamats sprieduma atcelšanai, jo atbilstoši tiesu praksei, kas pastāvēja jau pirms norādītajiem grozījumiem, kreditors nebija atbrīvots no pienākuma pieteikt savu pretenziju uzaicinājuma termiņā (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 9.marta spriedumu lietā Nr. SKC – 102/2011, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 7.novembra spriedumu lietā Nr.SKC –188/2014 (C39062911), Zemgales apgabal tiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2014.gada 5.jūnija spriedumu lietā Nr. C16062613, Saldus rajona tiesas 2015.gada 10.februāra spriedumu lietā Nr. C34065314, Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 24.marta spriedumu lietā Nr. C29552814, Ogres rajona tiesas 2017.gada 12.aprīļa spriedumu lietā Nr. C24111911, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 23.novembra spriedumu lietā Nr. SKC – 381/2017[ECLI:LV:AT:2017:1123.C31512811.1.S]*).

Ievērojot, ka prasītāja AS „Luminor Bank" savas likumā paredzētās tiesības netika izmantojusi, prasība noraidīta pamatoti.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 1.punktu, Augstākā tiesa

nosprieda:

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 22.decembra spriedumu atstāt negrozītu, bet iesniegto kasācijas sūdzību noraidīt.
Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese A. Vītola
Tiesnesis V. Maksimovs
Tiesnesis A. Strupišs